

QUAN TORNIS PARLAREM

Setembre de 2014

Recordo 1977 com l'any en què el destí havia estat especialment capritxós: Antonio Machín, Elvis Presley, Groucho Marx, María Callas, Charles Chaplin..... els amics de l'art estaven de dol. Però, encara que Ell ho sabés tot de la vida terrenal, sempre s'exigia ser meticulós i exigent respecte a les sol.licituds d'ingrés al Paradís. Havia d'estar alerta amb algun esperit embadocat, que, amb les preses per arribar el primer, passava de la cua.

Sens dubte va ser l'any dels despropòsits; no tan sols havia estat capritxós (el destí) sinó que passat de voltes, el que havia de ser un traspàs divinal es va convertir en un segrest.

Com responsable absolut de l'univers li tocava solucionar la malaptesa; va obrir l'expedient: Adelina Revilla, nascuda a Àvila l'any 1900 filla única d'una família benestant, rep una educació fèrria religiosa, divuit anys després ingressa en l'ordre de les Carmelites i durant quaranta anys del 77 que havia viscut, dedicada a l'ensenyança de la Llengua i Literatura. D'aquests anys només hi havia ressenyes d'injustícies i intoleràncies. Poca cosa podia fer davant d'aquell historial si no fos perquè hi havia un error de tres dies

Rumiava quina seria la solució més adequada quan va aparèixer la Clara.

Li va explicar que a hores d'ara tothom coneixia la pífia, que la sorpresa era tan gran que molts esperits s'havien mobilitzat empesos per la curiositat i que.... havien estat elles les primeres a acostar-se a la porta. No t'enfadis, va dir de seguida en veure-li la cara, en Pere vindrà de seguida; està esperant un grup d'advocats laboralistes... tot plegat una llàstima.

Mare meva!, va pensar, i se la va mirar com sempre ho feia, amb sorpresa i admiració, perquè en el fons, aquell col.lectiu de dones a la que ella pertanyia li tenia el cor robat, era del tot impossible enfadar-se amb elles; eren originals i divertides, entusiastes i escandaloses, emprenedores i solidàries; feien tallers de lectura i escriptura pels nens més petits, organitzaven grups de teatre i donaven classes de tot tipus de disciplina literària. Abans de prendre cap decisió, va decidir donar una ullada a la finada, no se sabia mai, potser el seu aspecte li donaria una pista de com

solucionar l'embolic. Tal com havia dit Clara, allí no hi havia ningú llevat la germana Adelina, seia en un posat tan digne que per un moment va dubtar si realment el dossier que portava a les mans era de la mateixa persona. Però no hi havia lloc pels dubtes i Ell ho sabia. No li va caldre reconèixer en aquell rostre una vida plena d'abusos, una vida fosca dedicada a la utilització d'un poder sense límits; i el pitjor de tot: en nom de qui? Quan va marxar, la carpeta li pesava més que mai, i amb el cor entristit va anar a cercar consol. Mentrestant, a l'altra banda de la porta, la germana Adelina rumiava els motius pels quals encara estava allà sense que ningú es presentés per dir-li vés a saber què.

L'esperaven. No es podia dir que l'ambient fos festiu però no del tot dramàtic. S'havien reunit per parlar i trobar una solució. De la diversitat d'opinions van extreure el que semblava una decisió assenyada: calia fer-la tornar. Clara li va exposar d'una manera serena: li devien tres dies i Ell no es va oposar perquè li semblava just i raonable, com tampoc es va negar, reconeixent que li treien un pes de sobre, que fossin elles les que li expliquessin els termes de la negociació. Quan la germana Adelina va veure la comitiva, va pensar que havia valgut la pena esperar i que la seva vida dedicada a l'ensenyança amb tanta dedicació i sacrifici, ara es veuria recompensada. El sentit pragmàtic caracteritzava a Clara Campoamor, sens demora li va exposar el perquè no hauria de ser allà. La cara de sorpresa no donava temps a protestes, moment en què Emily a la que totes dèiem Ellis, aprofités per aclarir-li que, malgrat tot, l'oportunitat de tornar hauria de ser el mirall que li donés la imatge reial de la seva vida. Després d'això, la germana Adelina va tornar.

Setembre de 1977

Aquesta carta va ser una constant a la meva vida des del primer dia de classe. He de dir que quan em van oferir la feina, la desconfiança va superar amb escreix l'alegria que em suposava donar classes de llengua i literatura. La meva educació havia estat laica, vet aquí el problema. Com no podia ser d'altra manera, en la primera entrevista ho vaig deixar clar. Aferrades a la confessió, una sèrie de puntualitzacions que no van sorprendre, cosa estranya, a la germana superiora: les classes havien de ser plurals, obertes i participatives; tampoc volia interferències a la meva forma

de dirigir l'assignatura. Aquell començament de setembre em va fer respirar l'aire encara tebi d'un any que havia de portar-nos canvis; no podíem modificar la història, però sí inferir en el passat per treure conclusions. A mitjans d'aquell setembre començà el nou curs 77-78 i aleshores és quan vaig rebre la carta per primera vegada. En un principi vaig pensar que algun alumne tímid l'havia desada a sobre la meua taula, però la cal·ligrafia perfecta, l'estructura del text i l'ordre dels pensaments perfectament definits em van fer abandonar aquesta idea. Aquella història omplí el meu cervell, perquè jo n'era part d'ella: jo era la substituta de la germana Adelina. La informació per part de la direcció del centre a una pregunta meua del tot informal, va tenir la mateixa resposta: la germana Adelina estava a l'hospital refent-se d'un infart i encara que les possibilitats eren mínimes, tothom resava per ella, qui sap, si s'ha escapolit de la mort una vegada... i és tot el que vaig sentir; la sensació de saber el desenllaç d'aquella història em va fer rodar el cap. Jo venia de lletres, sempre havia estat així, la lectura havia omplert la meua vida des de petita i també d'una imaginació capaç de modificar, ampliar o simplificar qualsevol història. Així que em vaig obligar a deixar de pensar en aquell afer absurd, pensant que fos qui fos el que havia escrit aquella carta tard o d'hora el trobaria. L'endemà em vaig despertar amb la sensació de ser una completa babaua. Per omplir el temps i no pensar més, vaig preparar la que seria la classe d'aquell dia. Sempre arribava d'hora, m'agradava el silenci dels passadissos, l'olor de guix i paper i per sorpresa meua, trobar-me la carta sobre la meua taula. Eren dos quarts de nou i era del tot impossible que cap dels meus alumnes l'hagués deixat allà, res d'això tenia una explicació lògica; vaig llegir la carta per segona vegada: *Recordo en 1977....* i en acabar la lectura decidí que hi havia de conèixer-la. L'habitació de la germana Adelina es trobava en una zona apartada de la resta, on segons, tal com m'havia explicat el personal de recepció, l'atenció a aquests malalts depenia d'uns altres facultatius. La porta era oberta, el llum que s'escolava per la finestra il·luminava una habitació petita pintada de blanc: com la flassada, com els llençols, com la mateixa germana Adelina. Estava tan pàl·lida i semblava tan prima i fràgil que no vaig gosar a moure'm durant una estona per comprovar que el cor realment li bategava. L'estona que hi vaig passar, em

va fer maleir la meva capacitat per desenfocar la realitat de la vida i convertir-la en un desafiament diari; sempre a punt de creuar la ratlla, sempre a la vora d'un precipici ple d'incerteses que em demanaven que lluités contra l'apatia, la intolerància i la injustícia, i com no tenia remei em vaig deixar anar pensant que la rigidesa de l'època havia transformat el caràcter i la voluntat de moltes persones que no tenien més coneixement d'allò que els envoltava; una vida pobra i minsa; sense color. La resposta a tantes preguntes era allà mateix, sense paraules m'ho va dir tot: la germana Adelina estava plorant, les llàgrimes lliscaven silencioses pel seu rostre en un últim esforç per morir en pau. La germana Adelina va morir l'endemà, tres dies exactes d'ençà que vaig rebre la primera carta i també l'última, que com sempre, esperava a la meva taula. Després de llegir-la per segona vegada, vaig saber que seria capaç d'afrontar aquell any complex, contradictori, com corresponia a la ruptura dels esquemes durant tants anys arrelats a les nostres vides. Però jo estaria preparada per a totes les sorpreses.

Estimada,

Aquest cor dividit durant tant de temps, ha deixat de bategar, només una profunda cicatriu ha pogut mantenir-lo unit entre dos sentiments oposats: el respecte a les creences i la por a les noves costums. Amb el pas dels anys, aquesta lluita interior la va transformar en una persona de caràcter agre i malhumorada, defectes que van haver de patir els seus alumnes. Com el vent de l'est, podia provocar tempestes, fer créixer les onades i cobrir el cel d'un mantell gris que durava dies, però no sabia que fer per netejar l'aire humit i assecar la terra. La por al desconeixement li feia oblidar com olia la terra mullada, el joc entremaliat de les gotes en un vidre, les botes d'aigua en un toll i el gust de la xocolata calenta en un dia de pluja, perquè no volia recordar com de blau era el cel després que el vent de l'oest el netegés i veure com de fosca s'havia convertit la seva vida. He fet el que m'han demanat, ara et toca a tu reprendre la feina inacabada. És un bon any per l'aprenentatge, un bon principi per descartar hàbits i contemplar la realitat amb nous ulls.

Ha estat un plaer conèixer-te. Fins que ens tornem a trobar.

Pearl S. Buck

